Pittig debat over kippen als ‘filets op pootjes’

Het leeuwendeel van de aandacht ging tijdens het Statendebat van 16 maart uit naar de behandeling van het burgerinitiatief tegen de komst van veefabrieken en het inpassingplan voor de Bloemendalerpolder. De behandeling van het eerste onderwerp, onder het toeziend oog van tientallen actievoerders, kreeg een principieel karakter over het wel en wee van dierenwelzijn. De mogelijke verkoop van het NUON-belang van de provincie en over de aanleg van een golfbaan in de gemeente Amstelveen kwamen eveneens aan de orde.

De SP bracht tijdens het vragenuurtje de mogelijke verkoop van het pakket NUON-aandelen van de provincie aan de orde. In een toelichting liet De Vries namens zijn fractie weten zich te storen aan de uitlatingen over dit onderwerp door gedeputeerde Heller in het Haarlems Dagblad. Hierin liet hij weten dat “het moment om ons gewonnen te geven nu is bereikt”. De SP is van mening dat het te vroeg is om de handdoek in de ring te gooien. “Noord-Holland is nog steeds tegen de verkoop, maar kan deze onmogelijk alleen tegenhouden”, liet gedeputeerde Kruisinga namens haar collega weten die verplichtingen had in het buitenland. “De provincie bezit immers maar 9% van de aandelen. Vandaar dat we tevergeefs een oproep aan het kabinet hebben gedaan om publieke aandelen over te nemen.” De houding van de andere gemeenten en provincies met NUON-aandelen zal volgens haar bepalend zijn hoe een en ander afloopt. Medio juni komt hier duidelijkheid over.

Golfbaan

CDA-Statenlid Nagel benutte het vragenuurtje om het voornemen van de gemeente Amstelveen tot het aanleggen van een golfbaan in de Bovenkerkerpolder aan de orde te stellen. Dit terwijl de Staten al in december 2007 bij amendement hadden besloten dit voornemen te beletten. “Wat gaan GS ondernemen tegen de gemeente Amstelveen?”, aldus Nagel richting het college. Gedeputeerde Hooijmaijers antwoordde dat de aanleg mogelijk is volgens het geldende planologische regime. “Kortom, u gaat hier niet meer over”, hield hij de Staten voor. “Ik wil benadrukken dat bouwvergunningprocedures tot het gemeentelijk domein behoren, tenzij een provinciale structuurvisie een ontwikkeling niet toestaat. Dit is hier niet het geval.” Een en ander wordt volgens hem bevestigd door prof. Koeman, door Amstelveen ingeroepen als deskundige. Het betoog van de gedeputeerde overtuigde Nagel niet. In een motie riep zij de Staten op een eigen juridisch advies over de kwestie in te winnen en GS op te dragen alles uit de kast te halen om het provinciale beleid veilig te stellen. Met enkel de stemmen van de VVD-fractie tegen werd de motie aangenomen. Wordt dus vervolgd.

Protest tegen veefabrieken

Het onderwerp burgerinitiatief ‘Stop veefabrieken in Noord-Holland’ zorgde voor een volle publieke tribune, waaronder enkele als leghennen verklede actievoerders. Directe aanleiding voor dit initiatief vormen de plannen voor een megapluimveehouderij in Middenmeer met een productie van 1,6 miljoen vleeskuikens per zes weken. De initiatiefnemers vrezen dat dit leidt tot dierenleed en milieuvervuiling en verzoeken de Staten deze ontwikkeling tegen te gaan. Daarvoor in de plaats dient de provincie te kiezen voor grondgebonden en diervriendelijke

veehouderij. GS stellen voor om deze kwestie te betrekken bij de discussies over de Structuurvisie, dat is de integrale afweging van alle ruimtelijke plannen. Europese en landelijke regels verzekeren een redelijk welstandsniveau voor de dieren, aldus het college, terwijl het aantal dieren op een bedrijf niets zegt over hun welzijn. Bovendien kan de provincie in dit specifieke geval weinig doen omdat het om een bedrijfsuitbreiding gaat, al weer volgens GS. Michiel van Gemeren van Milieudefensie, die in de statenzaal toelichting gaf namens de indieners, bestreed dit. “Het bedrijf huisvest nu op een andere plaats slechts 80.000 kuikens en wil verhuizen naar een nieuwe locatie om daar fors te groeien. Het gaat dus wel degelijk om het bouwen van een nieuw bedrijf.” Ook wees hij erop dat nog weinig bekend is over de gevolgen van megastallen voor de volksgezondheid. “Met name fijn stof en overdraagbare ziektekiemen kunnen de gezondheid bedreigen. Daarnaast hebben dit soort bedrijven een grote invloed op het landschap.”

Misvatting

Xandra Asselbergs van de Dierenbescherming en ook sprekend namens de initiatiefnemers bestreed dat het aantal dieren op een bedrijf niets zegt over het dierenwelzijn. “Een dier wordt in een dergelijke grootschalige industrie tot ding gereduceerd. Het is een misvatting dat de huidige regels een zeker welzijnsniveau garanderen: de leefruimte van kippen wordt in kilo’s vlees uitgedrukt, n.l. 33 tot 42 kilo per vierkante meter. Dat zijn zo’n 21 kippen. Is dat een garantie voor een redelijk dierenwelzijnsniveau? Een dergelijke megafokkerij heeft niets meer met de traditionele boerderij te maken. Dieren horen niet thuis in een fabriek.” Breunisse (GroenLinks) viel haar bij. “Het gaat hier niet om dieren maar om filets op pootjes. De kippen leven 36 dagen totdat ze 2 kilo wegen en naar de slacht kunnen.” In dit kader riep Van Poelgeest (PvdD) op dat we terug moeten naar de menselijke maat. “Megastallen passen daar niet in. Het kan toch niet zo zijn dat de laatste boeren op de Partij voor de Dieren stemmen omdat het CDA enkel nog oog heeft voor grootschalige ontwikkelingen in de landbouw?” Hij besloot zijn betoog met een duidelijke oproep aan zijn collega’s: “Stop de veeverdikking van Noord-Holland.” Kardol (CU-SGP) was het met hem eens. “Wellicht staan we op een keerpunt in de geschiedenis. Duurzaamheidsvragen staan haaks op de kiloknallers in de supermarkten.” Hij gaf de initiatiefnemers het advies om de kwestie ook aan te kaarten bij het Europese Parlement. “Megastallen vlak over de grens jagen immers eveneens onze boeren het land uit.”

Niet opschuiven

Breunissen (GL) wees op de milieugevolgen. “Bij het houden van meer dan 10 miljoen kippen per jaar komt een geweldige hoeveelheid mest en ammoniak vrij. Daar komt het voedseltransport nog bij, terwijl tropisch regenwoud wordt aangetast om dit te verbouwen.” Gersteling (SP) wees erop dat deze schaalvergroting bovendien haaks staat op het streven naar een meer duurzame landbouw. “De kruidenier op de hoek wordt een weidewinkel.” De SP-woordvoerder benadrukte dat de grote betrokkenheid van burgers bij dit onderwerp maakt dat de besluitvorming niet kan opschuiven tot het najaar. “Omarming van dit initiatief is van belang, ook al is het een bevestiging van bestaand beleid.” Butter (VVD) was een andere mening toegedaan. “Mijn fractie kijkt nu naar het voorstel vanuit planologisch oogpunt en stelt om die reden voor dit onderwerp mee te nemen met het structuurvisietraject.” Ook Van

Diest (CDA) gaf een tegengeluid: “We moeten niet uit het oog verliezen dat de verzorging van dieren met het toenemen van de omvang van een bedrijf kan meegroeien.” Gedeputeerde Bond benadrukte dat de provincie niet de bevoegde overheid is voor veel zaken die naar voren werden gebracht. Verder staat de provincie planologisch gezien met lege handen als het gaat om de uitbreiding van een bestaand bedrijf.” Bond kon de Staten niet overtuigen. Met een nipte meerderheid van één stem verschil werd een motie van GroenLinks aangenomen. De staten maken hierin duidelijk het initiatief voor het megakippenbedrijf niet toe te staan en dit standpunt mee te nemen in de discussies over de structuurvisie. Vervolgens gingen de Staten unaniem akkoord met het voorstel van het burgerinitiatief om er alles aan te doen om deze ongewenste ontwikkeling onmogelijk te maken.

Bloemendalerpolder

Het Rijk heeft de provincie Noord-Holland in de nota Ruimte de opdracht gegeven om de Bloemendalerpolder tussen Muiden en Weesp te herontwikkelen. Mits tweederde gedeelte van de 490 hectare een duurzaam groene inrichting krijgt, kan woningbouw plaatsvinden voor de regionale markt. Vorig jaar bereikten Rijk, drie marktconsortia, hoogheemraadschap Amstel Gooi Vecht en de provincie een voorlopig akkoord over de grondexploitatie, het ruimtelijk programma en de risicodeling, met als uitgangspunt de bouw van ten minste 2350 woningen. Om de ruimtelijke en financiële belangen veilig te stellen, blijkt de voorbereiding van een inpassingplan nu versneld nodig. Muiden stelt echter aanvullende randvoorwaarden die voor andere partijen onaanvaardbaar zijn. De overige partijen vinden dat de planvorming hierdoor niet verder mag stagneren. Reden voor GS om de Staten te verzoeken in te stemmen met een Voorbereidingsbesluit voor een inpassingplan. Via dit instrument van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening kan de provincie het initiatief overnemen van een gemeente. Een inpassingplan is in feite een bestemmingsplan, maar dan van de hand van de provincie.

Oostgiesen (PvdA) ondersteunde deze lijn. “Er is tot het uiterste geprobeerd om gezamenlijk met alle partijen op te trekken. Nu kunnen we niet langer wachten.” Geldhof (D66) bestreed daarentegen het GS-standpunt: “De provincie kan dit alleen doen indien er een provinciaal belang in het geding is dat ingebed is in een structuurvisie.” Haar woorden werden tegengesproken door niemand minder dan minister Cramer. Mede namens haar collega van LNV laat zij het College per brief weten het eveneens te betreuren dat de gemeente Muiden niet bereid is het onderhandelingsakkoord te tekenen. Volgens Cramer komen de beleidsdoelstellingen op het gebied van wonen en groen onder druk te staan indien de planologische onzekerheid voor de betrokken marktpartijen voortduurt. Om die reden zegde zij haar steun toe aan het voornemen van de provincie om de regie naar zich toe te trekken. Het optreden van verantwoordelijk gedeputeerde Hooijmaijers kon ook rekenen op adhesie van Kardol (CU-SGP): “In het hele proces is een trekker nodig en onze gedeputeerde vervult die rol.” De Staten stemden uiteindelijk in ruime meerderheid in met de voordracht. GS kunnen nu aan de slag met een inpassingsplan. Komend halfjaar wordt gewerkt aan de uitwerking van het akkoord tot een Masterplan en een Samenwerkingsovereenkomst. Hierin worden onder meer de kwaliteit van openbare ruimte, de ontsluiting van de A1 en de beeldkwaliteit van de woningbouw verder uitgewerkt.

Afscheid en begroeting

Aan het begin van de vergadering nam Ton Bruggeman (CDA), sinds 2007 statenlid, afscheid van de staten. Hij is wethouder van Bloemendaal geworden. Plaatvervangend statenvoorzitter Ton van der Meché nam als zijn opvolger Fer Wilms uit Castricum de eed af. De Staten stemden voorts unaniem in met de benoeming van Ingrid Speekenbrink tot statengriffier.